Сугестивний дискурс в психолінгвістичному вимірі освіти дорослих: культура комунікації

ЯРОСЛАВА ШВЕНЬ

КАНДИДАТКА ПСИХОЛОГІЧНИХ НАУК, ДОЦЕНТКА,
ДЗВО "УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ"

Дискурс

як результат психолінгівальної когнітивної діяльності особистості

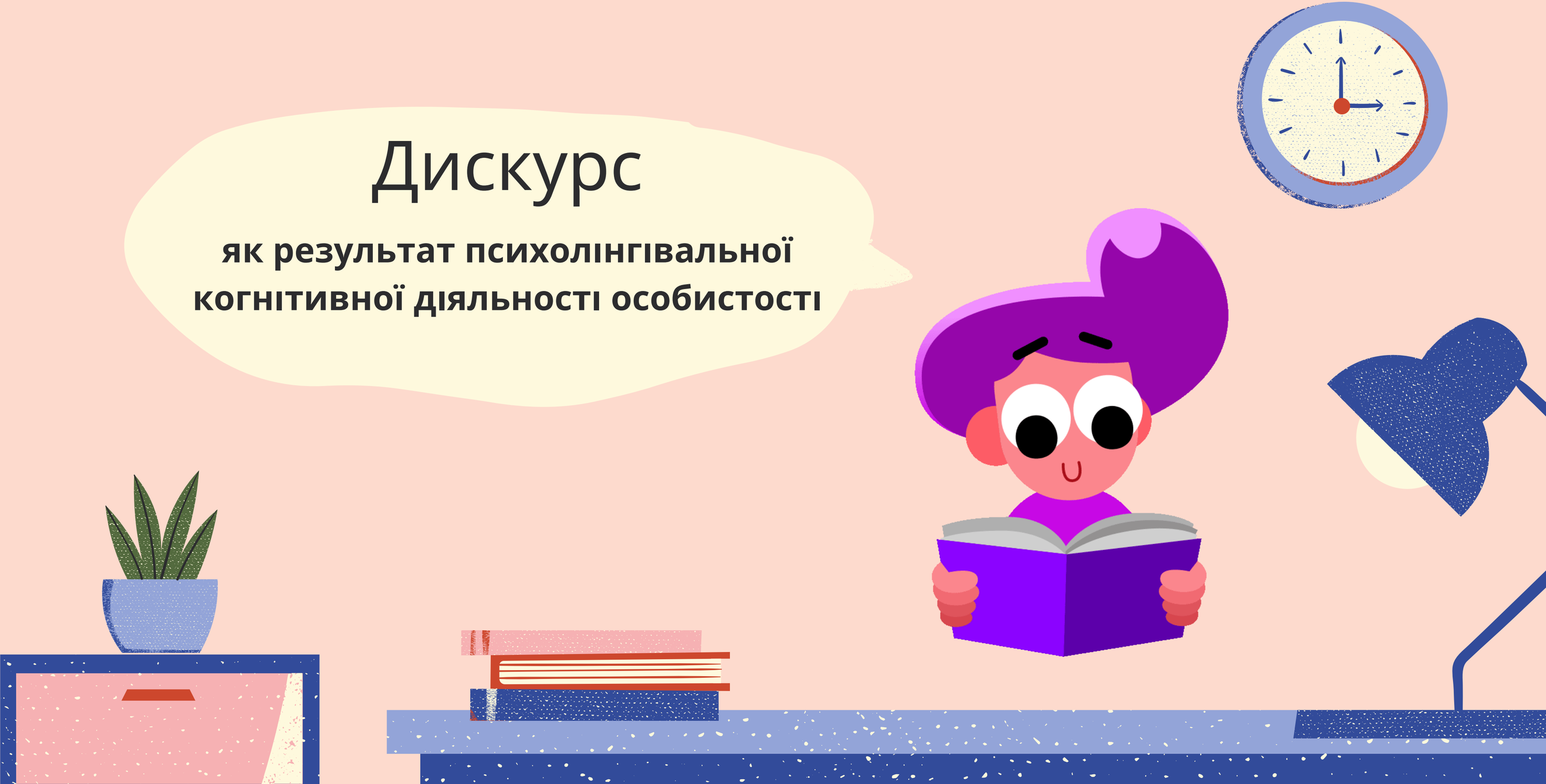

Сугестивний дискурс як складник психолінгвістики

мовознавство: праці Т.Ковалевської, Г.Почепцова, В. Різуна

психолінгвістика: праці Т. Дрідзе, О. Леонтьєва, Л. Сахарного, Ю. Сорокіна, Є. Тарасова

Сугестивна лінгвістика

- Об'єкт дослідження - **мовний вплив** (наскрізне сугестивне явище)
- Мовна сугестія є вірогідною за своєю природою, а сугестивні механізми мають **правопівкульну орієнтацію**
- **Вербальна міфологізація** (методологічною основою сугестивної лінгвістики виступають універсальні, інтегративні, діалектичні методи пізнання, опису та вивчення)
- Завдання сугестивної лінгвістики полягає в тому, що вона «намагається відкрити **Таїну впливу мови на настанови особистості та масову свідомість**
- Методологічний апарат становлять ідеї та інструментарій **нейролінгвістичного програмування**

Критерії різновидів мовного впливу

загальний характер інтенції

комунікативна стратегія

швидкість отримання впливового ефекту

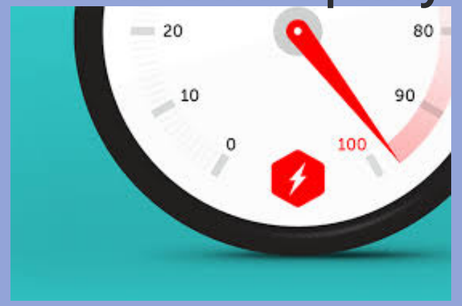

ступінь ефективності

ступінь експлікованості

форма презентації

Навмисний вплив інтенції

свідоме корегування настанов

різновиди:

- зараження
- наслідування
- маніпуляція

Ненавмисний вплив інтенції

здійснюється на неусвідомленому рівні

- навіювання як спонукання до некритичного сприйняття повідомленого
- переконання

Типологія мовного впливу (ілокутивний аспект)

- **соціальні** (соціальні акти, молитви, посвячення)
- **ядерні** (дії-акції, дії-реакції)
- **оцінні** (оцінне ставлення викладача до вимовленого)
- **емоційні**

За комунікативною стратегією

імперативний & кооперативний

перший спирається на жорстке корегування діяльності слухача, другий передбачає використання коректних, неімперативних засобів упливу

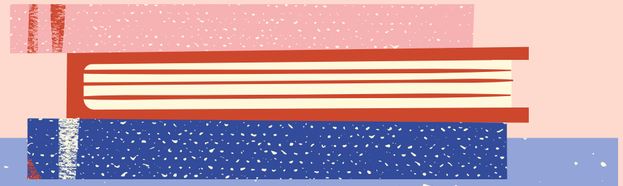

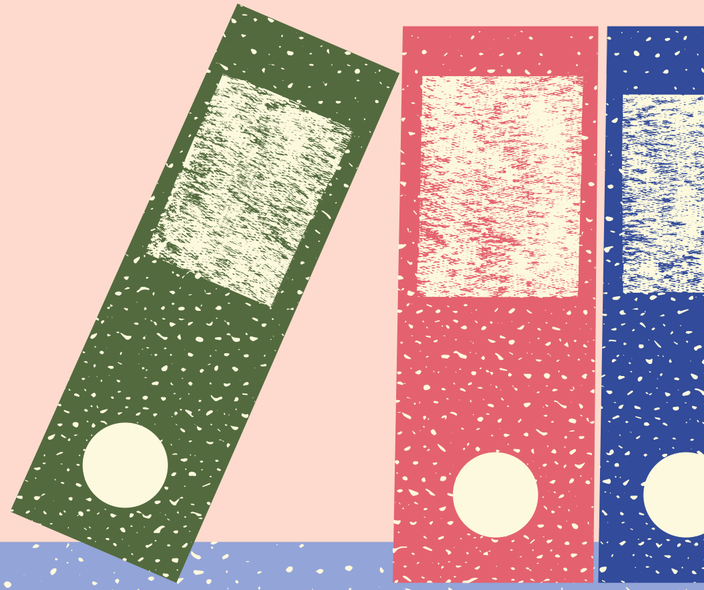

За швидкістю отримання впливового ефекту

мовний вплив

оперативний

Багато залежить від **майстерності, вправності й методичності викладача**, а також від рівня **навіюваності слухача**

неоперативний

При неоперативному мовному впливі впливовий ефект настає **повільно і поступово**

За ступенем ефективності мовного впливу: концентрований / неконцентрований

ефективність мовленнєвого та комунікативного впливу

- властивостями сугестора;
- властивостями сугестанта;
- стосунками між сугестором і сугестантом
- безпосереднім засобом конструювання сугестивно активного повідомлення на його макро- та мікролінгвістичному рівні

За ступенем експлікованості

прямий & непрямий вплив

- активаційні
- дестабілізувальні
- інтердиктивні

За формою презентації: усний, письмовий

В освіті дорослих в умовах дистанційного і онлайн навчання - який мовний вплив за формою презентації ефективніший??? До роздумів...

письмовий вплив

- чіткі й зрозумілі настанови
- дедлайни
- активізація уваги (веб-середовище, емейл, месенджери)
- гугл-опитування
- змістовий контент: ММпрезентації, відеоролики, е-дошки, е-робочі аркуші тощо

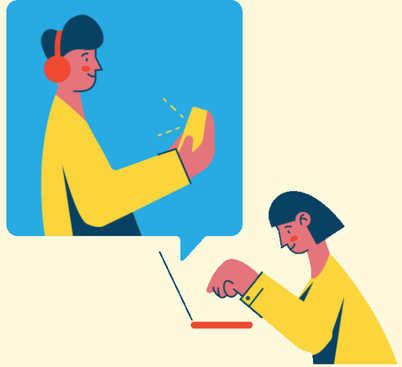

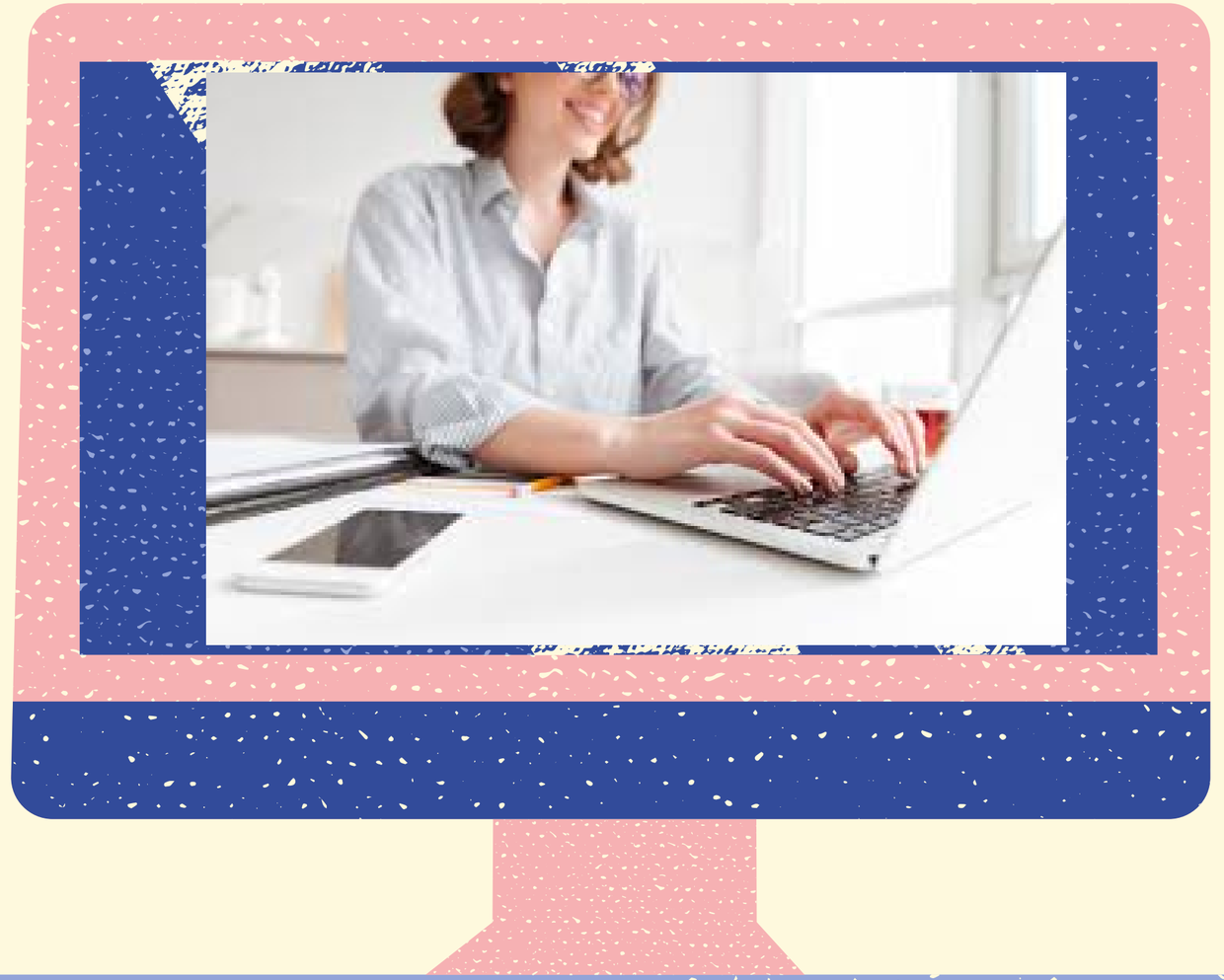

усний вплив

- аудіоповідомлення
- онлайн заняття (звук & відео) (1,20 чи 15 хв.?)
- активізація уваги
- інтонування
- посмішка:)
- результати опитування

Комунікативний вплив

психолінгвістичні особливості

нейрофізіологічні механізми

- **1) екстернальна/інтернальна особистісна референція,**
- **2) відцентрова/доцентрова +**
- **3) активна/пасивна мотивація діяльності,**
- **4) зіставно-протиставний фокус порівнянь,**
- **5) аксіосистемні ідентифікації, пов’язані з ціннісним маркуванням певних сегментів довкілля,**
- **6) суб’єктивні/об’єктивні пріоритети у процесах спілкування тощо**

Принципи комунікативного впливу в освіті дорослих

- принцип послідовності,
- принцип взаємного обміну (обмін досвідом),
- принцип соціального доказу,
- принцип авторитету (особистість викладача),
- принцип доброзичливості ("собі подібні"),
- принцип дефіциту

Вплив нейрофізіології

правопівкульне / лівопівкульне мислення

Б. Ананьєв, В. Бехтерев, І. Бодуен де Куртене, В. Данилевський, Т. Доброхотов, В. Лобзін, О. Лурія, К. Платонов, І. Сєченов, О. Ухтомський, Л. Щерба, Р. Якобсон

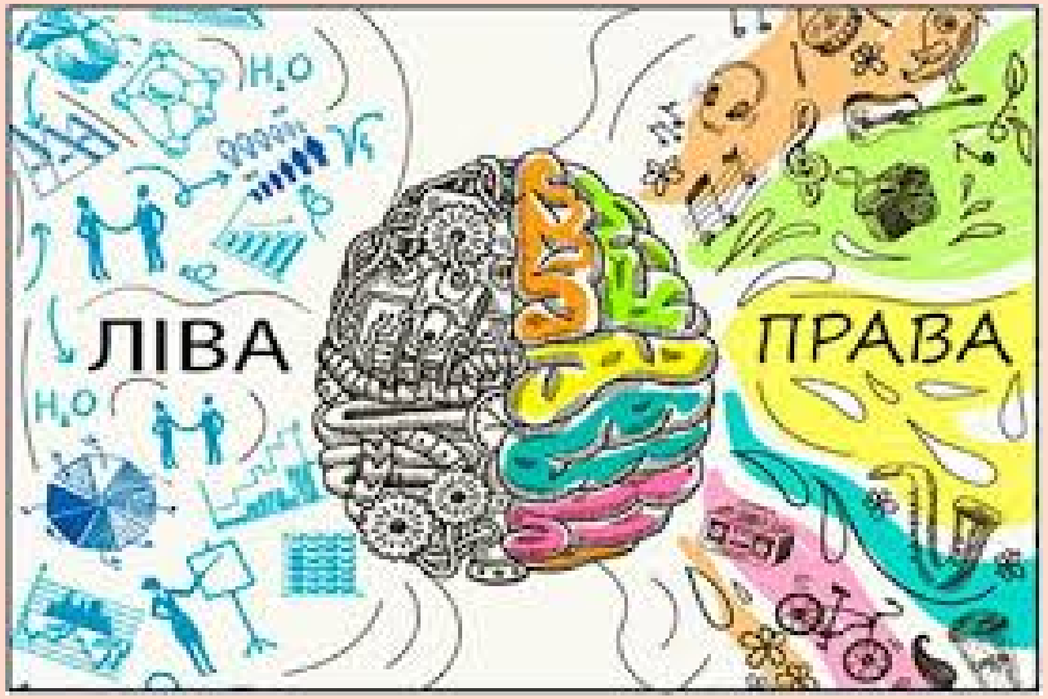

Висновки

- сугестивні маркери
- класифікація МВ
- метапрограми
- принципи впливу на масову свідомість
- нейрофізіологічні особливості

Література

1. Бацевич Ф. С. Нариси з лінгвістичної прагматики : монографія /Ф. С. Бацевич. – Львів : ПАІС, 2010. – 336 с.
2. Ковалевська Т. Ю. Комунікативні аспекти нейролінгвістичного програмування : монографія /Т. Ю. Ковалевська. – вид. друге, випр. і доп. – Одеса : Астропринт, 2006. – 324 с.
3. Мова дискурсу: психологічний і культурологічний аспекти: Монографія. - Миколаїв, 219 с.
4. Яшенкова О. В. Основи теорії мовної комунікації : навч. посіб./О. В. Яшенкова. — К. : ВЦ «Академія», 2010. — 312 с. — (Серія «Альма-матер»).

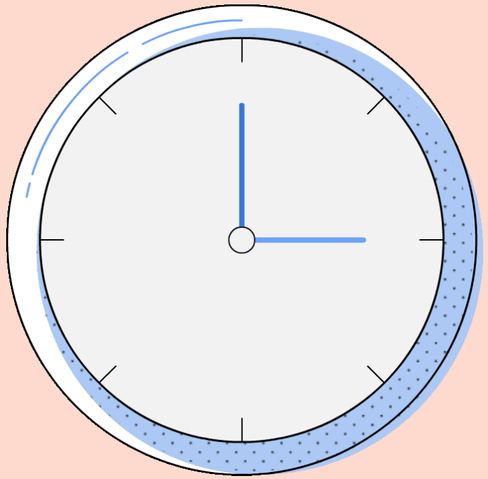

Ярослава Швень

КАНД.ПСИХОЛ.Н., ДОЦ.

https://www.facebook.com/zolotaslava/